

شماره ۷۷۷

تاریخ ۱۳۷۱/۵/۱۴

پیوست دارم

بجای

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

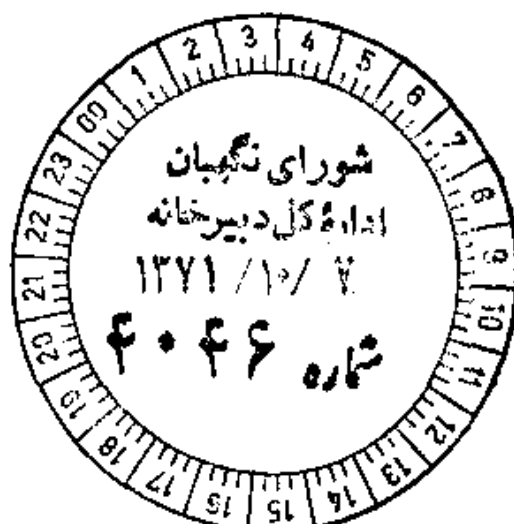
اداره کل قوانین

شورای محترم نگهبان

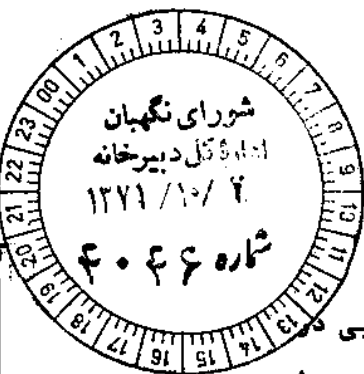
لایحه شماره ۲۰۹۹۲ مورخ ۱۳۷۱/۵/۱۴ دولت درخصوص
پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر
منابع آلودگی مستقر در خشکی که در جلسه علنی روز چهارشنبه
مورخ ۱۳۷۱/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب
رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت
بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال
میشود. / ب

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر لاریجانی

بسم الله تعالی

لایحه پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی

ماده واحده - پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی که در (۱۶) ماده و سه ضمیمه در سال ۱۳۶۸ در کویت تنظیم شده است ، با قید شرط " حق جمهوری اسلامی ایران برای انعقاد قراردادهای دو جانبه منطقه‌ای محفوظ است " تصویب می‌گردد و اجازه تودیع اسناد آن به سازمان محیط زیست داده می‌شود .

وزیر امور خارجه

رئیس جمهور

پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی

دولتهای متعاقد :

اعفای کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی ، با وقوف بر خطرات آلودگی منابع مستقر در خشکی بر محیط زیست دریایی و بهداشت انسان و نیز مشکلات جدی ناشی از آن در آبهای ساحلی بسیاری از دولتهای متعاقد ، که عمدتاً " بعثت تخلیه فاضلابهای تمفیه نشده ، تمفیه ناقص و یا دفع نامناسب شهری و صنعتی میباشد ، باتوجه به لزوم تحکیم تدابیر موجود برای جلوگیری ، کاهش و مبارزه با آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی در سطح ملی و منطقه‌ای ، با آگاهی از مواد ۱۹۴ ، ۲۰۷ ، ۲۱۲ و ۲۱۳ ، بخش ۱۲ کنوانسیون ۱۹۸۲ ملل متحد در مورد حقوق دریاها و رهنمودهای مونترال ۱۹۸۵ برای

بسم الله

حمایت از محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی و بمنظور تحکیم اجرای بند "ب" ماده ۳ و ماده ۶ کنوانسیون ، بشرح زیر توافق نموده اند :

ماده ۱ - تعاریف

از لحاظ پروتکل حاضر :

- ۱ - مقصود از "تمفیه مرکب" ، تمفیه توام پساب های صنعتی با فاضلاب شهری است .
- ۲ - مقصود از "مرجع ذیصلاح دولتی" ، مرجع قانونی است که توسط دولت متعاقد بمنظور این پروتکل تعیین گردیده است .
- ۳ - مقصود از "دولت متعاقد" ، هریک از دولتهای عضو این پروتکل می باشد .
- ۴ - مقصود از "کنوانسیون" ، کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی است .
- ۵ - مقصود از "شورا" ، ارگان سازمان است که در بند ب (۱) ماده ۱۶ کنوانسیون به آن اشاره شده است .
- ۶ - مقصود از "حد آب شیرین" ، مکانی در آبراهها است که درموقع جذر و در زمان جریان کم آب شیرین ، بعلت وجود آب دریا افزایش قابل ملاحظه ای درمیزان شوری آب پدید می آید .
- ۷ - مقصود از "پیش تمفیه / تمفیه مشترک" ، پیش تمفیه / تمفیه کلی پسابهای بیش ازیک منبع صنعتی است .
- ۸ - مقصود از "منابع مستقر در خشکی" ، منابع شهری ، صنعتی یا کشاورزی ، اعم از ثابت و متحرک بر روی زمین است که مواد تخلیه شده از آنها بشرح مذکور در ماده ۳ پروتکل به محیط زیست دریایی می رسد .

تعالی

۹ - مقصود از "محیط زیست دریایی"، منطقه پروتکل بشرح تعریف شده در ماده ۲ این پروتکل میباشد.

۱۰ - مقصود از "سازمان"، سازمان منطقه‌ای برای حمایت از محیط زیست دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است.

۱۱ - مقصود از "آلودگی"، "آلودگی دریایی" بشرح تعریف شده در بند الف ماده ۱ کنوانسیون میباشد.

ماده ۲ - منطقه اجرا

منطقه اجرای این پروتکل (که از این پس منطقه پروتکل نامیده خواهد شد) شامل منطقه دریایی طبق تعریف ارائه شده در بند الف ماده ۲ کنوانسیون و نیز آبهای طرف خشکی خطوط مبدا است که از آنجا عرض دریای سرزمینی دولتهای متعاقد اندازه‌گیری شده و در صورت وجود آبراهها تا حد آب شیرین و از جمله مناطق بین جذر و مد و باتلاقهای آب شور که با دریا ارتباط دارند، گسترش می‌یابد.

ماده ۳ - منابع آلودگی

این پروتکل به مواد تخلیه شده از منابع مستقر در خشکی سرزمینهای دولتهای متعاقد اختصاص دارد که به منطقه پروتکل برسد، علی‌الخصوص:

الف - از مجاری و لوله‌های فاضلاب که به دریا تخلیه می‌گردد.

ب - از رودخانه‌ها، کانالها یا سایر آبراهها، از جمله جریانهای آبهای زیرزمینی.

ج - از تاسیسات ثابت یا متحرک دریایی که به‌منظوری غیر از اکتشاف و بهره‌برداری از بستر دریا، زیر بستر و فلات قاره بکار می‌رود و

به تعالی

د - از سایر منابع مستقر در خشکی واقع در سرزمینهای دولتهای متعاقد ، اعم از طریق آب ، هوا یا مستقیماً از ساحل .

ماده ۴ - کنترل منبع

۱ - دولتهای متعاقد ، اجرای برنامههای عملیاتی را براساس کنترل منبع که در ضمیمه ۱ این پروتکل تعیین شده است بعهده میگیرند . بدین منظور برنامهها و تدابیر لازم را مشترکاً یا جداگانه تهیه و اجرا خواهند کرد .

۲ - برنامهها و تدابیر و فهرست زمان بندی اجرای آنها به منظور کاهش آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی توسط دولتهای متعاقد تعیین میشود و بطور ادواری ، در صورت لزوم هر دو سال یکبار ، طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل مورد بررسی و تجدید نظر قرار میگیرد .

ماده ۵ - تصفیه مشترک و یا مرکب پساب ها

۱ - دولتهای متعاقد در تلاش بمنظور عدم جلوگیری از گسترش صنایع جدید ، و بخصوص عملیات صنعتی کوچک و ضمن تشخیص مشکلات اقتصادی و فنی که غالباً چنین عملیاتی در تصفیه صحیح پسابهای خود بطور جداگانه با آن مواجهاند ، اجرای برنامههای مربوط به طرح تعیین محل صنعتی را مطابق با ضمیمه ۲ این پروتکل ، تا حد امکان بعهده میگیرند ، بدین منظور ، مشترکاً و یا جداگانه تدابیر و برنامههای لازم را تهیه و اجرا خواهند کرد .

۲ - رهنمودها و ضوابط منطقهای همراه با برنامهها و تدابیر و فهرست زمان بندی اجرای آنها بمنظور کاهش آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی از طریق تصفیه مشترک و یا مرکب پساب ها ، توسط دولتهای متعاقد تعیین میشود و بطور ادواری در صورت لزوم هر دو سال یکبار ، طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل مورد بررسی و تجدید نظر قرار میگیرد .

بسم الله

ماده ۶ - مقررات منطقه ای و محلی / مجوز برای تخلیه فضولات

۱ - دولتهای متعاقد برطبق ضمیمه ۳ این پروتکل بتدریج نسبت به تهیه و تصویب موارد زیر، در صورت اقتضا با همکاری سازمانهای ذیملاح منطقه ای و بین المللی اقدام خواهند کرد :

الف - رهنمودها، استانداردها و ضوابط منطقه ای برای کیفیت آب دریا در زمینه مصارف خاص ، به منظور حمایت از بهداشت انسان ، منابع زنده و اکوسیستمها .

ب - مقررات منطقه ای برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه کلیه انواع مهم منابع آلودگی مستقر در خشکی .

ج - مقررات محلی شدیدتر برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه منابع آلودگی خاص براساس مشکلات آلودگی محلی و ملاحظات مربوط به استفاده مطلوب از آب .

وضع مقررات شدیدتر برای منابع آلودگی خاص به منظور حفظ کیفیت آب دریا برای مصارف مورد نظر انجام میگیرد . در تهیه چنین مقرراتی خصوصیات فیزیکی ، جغرافیایی و اکولوژیکی محل و همچنین سطح آلودگی موجود در محیط زیست دریایی باید در نظر گرفته شود .

۲ - برای اجرای تدابیر فوق برنامه های مربوطه باید تنظیم شود و برای اجرای تدریجی آنها ، هزینه تدابیر متخذه ، ظرفیت تطبیق و تبدیل تاسیسات موجود ، توانائی اقتصادی دولتهای متعاقد و نیاز آنها به توسعه مستمر را در نظر گرفته شود .

۳ - مسؤولین آلودگی باید از مراجع ذیملاح دولتی برای تخلیه فضولات مجوز دریافت کنند . در چنین مجوزهایی باید امکان بررسی و اصلاح شرایط تخلیه با توجه به مقررات جدید ادواری در نظر گرفته شود .

۴ - رهنمودها ، استانداردها و ضوابط ، همراه با مقررات ،

به تعالی

برنامه‌ها و تدابیر باید طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل تهیه و اتخاذ شود و بطور ادواری ، در صورت لزوم هردو سال یکبار ، برای انعکاس اطلاعات جدید حاصل از برنامه نظارت مندرج در ماده ۷ این پروتکل ، تغییرات پیش آمده در فعالیتهای صنعتی و سایر فعالیتهای انسانی و پیشرفتهای احتمالی در علم و در تکنولوژیهای کنترل آلودگی ، تجدید شود .

ماده ۷ - مراقبت و مدیریت داده‌ها

۱ - دولتهای متعاقد در چارچوب مفاد ماده ۱۰ کنوانسیون و در صورت لزوم با همکاری سازمانهای ذیصلاح منطقه‌ای و بین‌المللی ، فعالیتهای لازم را جهت مراقبت به منظور تامین اهداف زیر اعمال خواهند کرد :

الف - جمع آوری اطلاعات درباره شرایط طبیعی منطقه پروتکل در ارتباط با خصوصیات فیزیکی ، بیولوژیکی و شیمیایی .

ب - جمع آوری اطلاعات درباره ورود مواد یا انرژی که بالفعل و یا بالقوه از طریق منابع مستقر در خشکی باعث آلودگی شوند ، منجمه اطلاعات مربوط به توزیع منابع و میزان ورود مواد آلوده کننده به منطقه پروتکل .

ج - ارزیابی منظم میزان آلودگی آبهای داخلی و سرزمینی ، بالاخص باتوجه به موادی که ممکن است اثرات بالقوه قابل توجهی بر محیط زیست دریایی داشته باشند . برای انتخاب محل‌های نمونه برداری و موادی که باید اندازه گیری شود ، اطلاعات موجود ، منجمه فهرست موجودی منابع ، مجاری تخلیه و خصوصیات محیط زیست دریایی باید در نظر گرفته شود .

د - ارزیابی تدابیر اتخاذ شده در این پروتکل برای دستیابی به اهداف زیست محیطی .

۲ - دولتهای متعاقد بطور مشترک یا جمعی برای تنظیم برنامه‌های

به تعالی

مراقبت مشابه ، همراه با برنامه‌های کنترل کیفی آزمایش‌ها و نیز ترویج ذخیره‌سازی ، بازیافت و تبادل داده‌ها همکاری خواهند کرد .

ماده ۸ - ارزیابی اثرات زیست محیطی

۱ - دولتهای متعاقد بر مبنای اولویت از اثرات بالقوه زیست محیطی در مراحل برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های عمرانی منتخب در داخل سرزمینهای خود ، بخصوص در مناطق ساحلی ، که ممکن است خطرات قابل توجه آلودگی از منابع مستقر در خشکی برای منطقه پروتکل دربرداشته باشد ، ارزیابی به عمل خواهند آورد تا اطمینان حاصل شود که تدابیر مناسب برای جلوگیری و کاهش چنین خطراتی معمول می‌گردد .

۲ - دولتهای متعاقد ، با کمک سازمان ، رهنمودهای فنی و سایر رهنمودها را برای ارزیابی اثرات بالقوه زیست محیطی پروژه‌های عمرانی اشاره شده در بند ۱ ، منجمله اثرات احتمالی برون مرزی آنها ، تهیه خواهند کرد . این ارزیابی ، بر حسب مورد شامل موارد زیر نیز خواهد بود :

الف - تشریح محل جغرافیایی فعالیتهاشی که قرار است اجرا گردد .

ب - تشریح وضعیت اکولوژیکی اولیه محیط زیست دریایی و منطقه ساحلی که ممکن است تحت تاثیر این فعالیتها قرار گیرد .

ج - تعیین ماهیت ، اهداف و حوزه عمل فعالیتهای پیشنهاد شده .

د - تشریح روش‌ها ، تاسیسات و سایر وسایلی که مورد استفاده قرار خواهند گرفت .

هـ - تشریح اثرات مستقیم و غیرمستقیم کوتاه مدت و بلند مدت قابل پیش بینی فعالیتها بر محیط زیست دریایی ، شامل اثر بر جانوران ، گیاهان و توازن اکولوژیکی .

و - ارائه بیانیهای در توضیح تدابیر پیشنهادی به منظور به

تعالیه

حداقل رساندن خطر آلودگی ناشی از اجرای فعالیتهای ، به علاوه بیان
فرآیندهای ممکن و راه حل های جان شین چنین تدابیری برای کاهش
آلودگی .

ز - تعیین تدابیری به منظور حمایت از محیط زیست دریایی
در برابر آلودگی در خلال و در صورت لزوم در پسایان فعالیتهای
پیشنهادی .

ح - تعیین تمهیدات مربوط به فعالیتهای جاری نظارت و
مدیریت زیست محیطی .

ط - تجزیه و تحلیل سود و زیان در صورت لزوم .

ی - شرح خلاصه ای از ارزیابی .

۳ - اجرای پروژه های منتخب اشاره شده در بند ۱ باید منوط
به اجازه کتبی قبلی از مراجع ذیصلاح دولتی باشد که در آن یافته های
ارزیابی اثرات زیست محیطی کاملاً ملحوظ می گردد .

۴ - دولتهای متعا هد برای تهیه روش های ارسال گزارش مربوط
به نتایج ارزیابی به سایر دولتهای متعا هد ، با سازمان همکاری خواهند
کرد تا بدین وسیله دولتهای متعا هدی که ممکن است تحت تاثیر
اثرات زیست محیطی پروژه های عمرانی قرار گیرند ، بتوانند با
دولت متعا هد مربوطه مشورت نمایند .

ماده ۹ - همکاری علمی و فنی

دولتهای متعا هد ، بر طبق ماده ۱۰ کنوانسیون در زمینه های
علمی و فنی مربوط به آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی ،
به خصوص تحقیقات مربوط به ورود ، مسیر عبور و اثرات مواد
آلوده کننده و نیز توسعه روشهای جدید برای تمفیه ، کاهش و حذف
این مواد با یکدیگر همکاری خواهند کرد . بدین منظور ، دولتهای
متعا هد بطور اخص در زمینه های زیر تلاش خواهند نمود :

الف - مبادله اطلاعات علمی و فنی .

بسم الله

ب - هماهنگی برنامه‌های تحقیقاتی با ماهیت مشترک .

ماده ۱۰ - کمکهای علمی ، فنی و غیره

۱ - دولتهای متعاقد مستقیماً و یا با کمک سازمان یا سازمانهای ذیصلاح منطقه‌ای و بین المللی به منظور تنظیم و اجرای برنامه‌های کمک ، بخصوص در زمینه‌های علمی ، آموزشی و فنی برای پیشگیری ، کاهش و کنترل آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی ، همکاری خواهند کرد .

۲ - این کمک فنی بطور اخص شامل تربیت پرسنل علمی و فنی ، همچنین کسب ، کاربری ، نگهداری و تولید وسایل مناسب می‌شود .

ماده ۱۱ - آبراههای مشترک میان دولتها

۱ - هرگاه احتمال داشته باشد که تخلیه یک آبراه جاری در سرزمینهای دولتهای متعاقد ، موجب آلودگی منطقه پروتکل گردد ، از دولتهای متعاقد مربوطه تا آنجا که بموجب مفاد این پروتکل به هر کدام از آنها مربوط می‌گردد ، برای همکاری به منظور تضمین اجرای کامل پروتکل دعوت به عمل می‌آید .

۲ - هیچ دولت متعاقد مسوول آلودگی ناشی از سرزمین یک دولت غیرمتعاقد نخواهد بود . اما ، دولت متعاقد کوشش خود را برای همکاری با چنین دولتی به منظور اجرای کامل پروتکل به عمل خواهد آورد .

ماده ۱۲ - مبادله اطلاعات

۱ - دولتهای متعاقد یکدیگر را مستقیماً یا از طریق سازمان در جریان اقدامات انجام شده ، نتایج بدست آمده و در صورت لزوم مشکلات پیش آمده در اجرای این پروتکل قرار می‌دهند . روش های جمع آوری و ارائه چنین اطلاعاتی توسط شورا تعیین می‌گردد .

۲ - این اطلاعات از جمله شامل موضوعات زیر است :

الف - اطلاعات آماری مربوط به موجب مواد ۷ و ۶ این پروتکل .

بسم الله

- ب - اطلاعات منتج از برنامه مراقبت که در ماده ۷ این پروتکل پیش بینی شده است .
- ج - میزان مواد آلوده کننده تخلیه شده یا منتشر شده از سرزمینهای آنها .
- د - اقدامات انجام شده به موجب مواد ۵، ۴ و ۶ این پروتکل .
- ماده ۱۳ - مسؤولیت و جبران خسارت
- ۱ - دولتهای متعاقد اطمینان خواهند داد که در نظامهای حقوقی آنها امکان مراجعه برای جبران سریع و کافی خسارت یا چاره دیگری در برابر زیان ناشی از آلودگی محیط زیست دریایی توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی تحت صلاحیت آنها پیش بینی شده است .
- ۲ - دولتهای متعاقد برای تعیین مسؤولیت خسارت ناشی از آلودگی منابع مستقر در خشکی روش های مناسب را تنظیم و تمویب خواهند نمود .
- ماده ۱۴ - ترتیبات سازمانی
- شورا به موجب ماده ۱۷ کنوانسیون مسؤولیت ناشی از نظارت بر اجرای این پروتکل را بعهده دارد . بدین منظور شورا اقداماتی را انجام خواهد داد از آن جمله :
- الف - بررسی کارآیی اقدامات انجام شده و مناسب بودن اتخاذ تدابیر دیگر، بالاخص بمورت ضامم .
- ب - تجدیدنظر و اصلاح هریک از ضمیمه های این پروتکل در صورت لزوم .
- ج - تنظیم ، اتخاذ و بررسی برنامه ها و تدابیر مربوط به مواد ۹، ۷، ۶، ۵، ۴ و ۱۰ این پروتکل .
- د - اتخاذ رهنمودها ، استانداردها یا ضوابط منطقه ای به موجب مواد ۵، ۴ و ۶ این پروتکل .
- ه - تنظیم روش ها برای مبادله اطلاعات بموجب مواد ۸ و ۱۲

بسمه تعالی

این پروتکل .

و - بررسی اطلاعات ارائه شده توسط دولتهای متعا ه تطبق مواد

۸ و ۱۲ این پروتکل .

ز - انجام وظایف دیگری که به منظور اجرای این پروتکل لازم

باشد . و

ح - ایجاد هرگونه مکانیسم سازمانی که برای حصول اهداف این

پروتکل ضرورت داشته باشد .

ماده ۱۵ - مقررات عمومی

۱ - پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر

هر پروتکل خواهد بود .

۲ - روش های تدوین اصلاحیه ها و الحاقیه های پروتکل ها ، موضوع

مواد ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود .

۳ - آئین نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه های آن که بر مبنای

ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته اند در مورد پروتکل حاضر

مجری خواهند بود .

۴ - ضامم این پروتکل جزء لایتجزای آن هستند مگر در مواردی

که بنحوی دیگر تصریح شده باشد .

ماده ۱۶ - مقررات نهائی

۱ - پروتکل حاضر از تاریخ ۲۱ فوریه لغایت ۲۱ مه ۱۹۹۰ در

کویت برای امضاء هریک از دولتهای عضو کنوانسیون منطقه ای

کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر

آلودگی مفتوح خواهد بود .

۲ - پروتکل حاضر منوط به تصویب ، پذیرش ، موافقت یا الحاق

دول عضو کنوانسیون خواهد بود . اسناد تصویب ، پذیرش ، موافقت

یا الحاق به دولت کویت که عهده دار وظایف دولت امانت دار

می باشد ، سپرده خواهد شد .

۳ - پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب ، پذیرش یا موافقت پروتکل یا الحاق به آن توسط دولتهای مشروح در بند ۱ این ماده لازم الاجراء خواهد بود .
در تایید مراتب فوق نمایندگان تامالاختیار امضاءکننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولتهای خود میباشند ، پروتکل حاضر را امضاء نموده اند .
این پروتکل در تاریخ ۲۱ فوریه ۱۹۹۰ در کویت به زبانهای فارسی ، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء گردیده است و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند .

ضمیمه ۱ - کاهش آلودگی از طریق کنترل منبع

باتوجه به موضوع کاهش آلودگی از طریق کنترل منبع که در ماده ۴ این پروتکل بدان اشاره شده است ، کنترل و جایگزینی تدریجی محصولات ، تاسیسات ، فرآیندهای صنعتی و غیر آن که موجب آلودگی قابل ملاحظه در محیط زیست دریاشمی شوند ، باید مورد توجه قرار گیرد .
در این رابطه توجه خاصی به ویژه به عوامل زیر خواهد شد :

الف - تقلیل و یا تنظیم واردات ، حمل و نقل ، ساخت یاتیه برخی از مواد زیان آور .

ب - تغییر مواد خام .

ج - تغییر فرآیندهای تولید .

د - روش های مطلوب عملیات و اداره امور .

هـ - جداسازی جریان های فضولات و به حداقل رساندن ترقیق مواد آلوده کننده پیش از تصفیه .

و - بازیافت ، استفاده مجدد و گردش دوباره مواد .

برنامه ها ، اقدامات و فهرست زمانبندی مورد نیاز برای اجرای

کنترل منبع باید تهیه شده و اولویستها براساس نتایج مطالعات ارزیابی جاری تعیین گردد.

مسائل مربوطه مورد علاقه منطقه که انجام اقدامات مقرون به صرفه درباره آنها امکانپذیر باشد، جهت ایجاد طرحهای مدیریت عمومی مورد توجه قرارخواهند گرفت. این زمینهها برای نمونه جمع آوری، تصفیه و دفع مناسب باقیمانده روغنهای روان کننده، خون و شکمبه کشتارگاهها، کنترل فرآیندهای احتراق سوخت و اجرای کنترل منبع در مراحل معینی از تولید صنایع بزرگ را شامل میشود.

ضمیمه ۲

ترویج تصفیه مشترک ویامرکب پساب ها

بدون هرگونه تبعیض غیرضروری نسبت به تنگناهای متعددی که غالباً در انتخاب محل صنایع جدید تاثیر دارد، برنامه‌ای باتوجه به ماده ۶ این پروتکل بمنظور ترویج موارد زیر تهیه خواهد شد:

الف - تجمع صنایع به نحوی که امکان پیش تصفیه ویاتصفیه مشترک پساب ها، برحسب نیاز فراهم شود.

ب - قراردادن انواع خاصی از صنایع در محدوده شبکه فاضلاب شهری بنحوی که امکان تصفیه مرکب فاضلاب‌های شهری و صنعتی فراهم آید.

ترویج تصفیه مشترک ویامرکب پساب هادر صورت برنامه‌ریزی صحیح موجب کاهش قابل ملاحظه هزینه‌های تصفیه، نظارت و اجراء شده و درعین حال میزان قابلیت اطمینان تصفیه را افزایش میدهد. بدین منظور رهنمودها و ضوابط منطقه‌ای در خصوص موضوعات مورد علاقه مشترک تهیه خواهد شد، مانند:

- سازگاری پساب منابع مختلف .
- شرایط پیش تصفیه قبل از تخلیه به شبکه‌های فاضلاب شهری و یا صنعتی .

- اشتراک در هزینه ساختمان و عملیات تصفیه خانه ها .
چنین رهنمودها و ضوابط دولتهای متعاقد را در بستر برنامه‌ها و تدابیر خاص خودیاری خواهد داد. در حالیکه طرح‌های اولیه ممکن است به مشکل انتخاب محل صنایع جدید بپردازد، هدف نهایی، جذب تدریجی صنایع منتخب کوچک، همزمان با توسعه تاسیسات زیربنایی و تسهیلات در مناطق مورد نظر می‌باشد.

ضمیمه ۳

رهنمودها، مقررات و مجوزها برای تخلیه فضولات

۱- با در نظر گرفتن رهنمودها و استانداردها یا ضوابط، همچنین مقررات، برنامه‌ها، تدابیر و مجوزهای تخلیه فضولات که در ماده ۶ این پروتکل بدان اشاره شده است، توجه خاصی علی‌الخصوص به عوامل زیر مبذول خواهد شد:

الف - تعیین مقررات منطقه‌ای برای تخلیه فضولات و پیامیزان تصفیه برای هر نوع منبع که در صورت لزوم ممکن است برای منابع موجود و جدید متفاوت باشد. مقررات باید بر اساس تکنولوژی تصفیه، ملاحظات مربوط به هزینه و ماهیت مواد آلوده کننده، همچنین بررسی کامل وضعیت محیط زیست در منطقه پروتکل استوار باشد.

ب - تهیه رهنمودهای منطقه‌ای و در صورت مقتضی استانداردها و ضوابط برای کیفیت آب دریا در مصارف گوناگون .

ج - در نظر گرفتن مقررات محلی شدیدتر برای تخلیه فضولات و یا

به تعالی

میزان تصفیه در مناطقی که استانداردهای کیفیت آب برای مصرف مورد نظر از طریق اجرای مقررات منطقه‌ای فوق‌الذکر قابل حصول نیست. این مقررات محلی منابع خاصی را در مناطق تحت بررسی دربر خواهد گرفت.

د - تهیه مقررات منطقه‌ای همراه با برنامه‌ها، تدابیر و فهرست زمان‌بندی اجرا بر اساس اولویت، علی‌الخصوص برای انواع فضولات زیر:

۱- آب توازن، لجن، گنداب و سایر آبهای تخلیه شده آغشته به نفت توسط تاسیسات دریافت آب توازن مستقر در خشکی و نیز عملیات تعمیر و بارگیری بنادر.

۲- تخلیه آب شور و گل‌ولای ناشی از فعالیتهای حفاری و استخراج نفت و گاز از منابع مستقر در خشکی.

۳ - لجن‌های سمی و روغنی ناشی از تاسیسات ذخیره‌سازی نفت خام و محمولات پالایش شده.

۴- پساب‌ها و مواد منتشره از پالایشگاههای نفت.

۵ - پساب‌ها و مواد منتشره از کارخانجات پتروشیمی و تولید کود.

۶ - پساب‌های سمی و مواد منتشره از صنایعی چون کتر - قلیا، تولید اولیه آلومینیوم، آفت‌کش‌ها، حشره‌کش‌ها و بازیافت سرب.

۷ - مواد منتشره از کارخانجات اشتغال‌گاز طبیعی و کوکس‌دگیری.

۸ - گرد و خاک منتشره از منابع عمده صنعتی مانند کارخانجات

سیمان، آهک، آسفالت و بتون.

۹ - پساب‌ها و مواد منتشره از کارخانجات تولید آب شیرین و برق.

۱۰ - فضولات ناشی از فعالیتهای توسعه ساحلی که امکان دارد

اثر مهمی بر محیط زیست دریایی داشته باشد.

۱۱ - فاضلاب و مواد زائد جامد.

هـ- همانگونه که نمودار پیوست نشان میدهد، کاهش آلودگی

بسم الله

یک فرآیند تکراری است . عمل کاهش آلودگی از اقداماتی که از اولویت بالا برخوردارند و به لحاظ عملی بودن ، مقرون به صرفه بودن و در عین حال توجه به خطرترین مسائل زیست محیطی مشهود در دنیای امروز انتخاب خواهند شد ، شروع میشود برنامه نظارت همانگونه که در ماده ۷ این پروتکل تشریح شده است ، وانگهی لازم رابرای اقدام اصلاحی مورد نیاز از طریق ارائه اطلاعات پایه به منظور ارزیابی کارآیی برنامه های اجرا شده ، وضعیت موجود محیط زیست و روند آن ، فراهم خواهد نمود . اقدام اصلاحی هر زمان که لازم باشد با تجدید نظر ادواری در مقررات ، برنامه ها و تدابیر و بررسی شرایط مجوزهای تخلیه ، به موجب مفاد مواد ۴ و ۶ این پروتکل به عمل خواهد آمد .

۲ - مقررات ایجاد ضوابط به منظور صدور مجوزهای تخلیه فضولات در محیط زیست دریائی ، همچنین باید علی الخصوص موارد زیر را در نظر داشته باشد .

الف - خصوصیات و ترکیب فضولات

- ۱ - نوع و اندازه منبع آلوده کننده ، مانند فرآیند صنعتی .
- ۲ - نوع آلودگی (منشاء ، ترکیب متوسط) .
- ۳ - شکل آلودگی (جامد ، مایع ، لجن و مخلوط آبکی) .
- ۴ - میزان کل (حجم تخلیه شده ، مثلا در سال) .
- ۵ - الگوی تخلیه (پیوسته ، متناوب ، با تغییرات فصلی و غیره) .
- ۶ - غلظت ترکیبات اصلی .
- ۷ - خواص فیزیکی ، مانند حلالیت و غلظت ، شیمیائی و بیوشیمیائی ، مانند اکسیژن خواهی ، مواد مغذی و بیولوژیک ، مانند وجود ویروس ها ، باکتریها ، مخمرها و انگل ها .
- ۸ - سمیت .

بسم الله

- ۹ - پایش : فیزیکی ، شیمیائی و بیولوژیکی .
- ۱۰ - تجمع و تطور زیستی در مواد بیولوژیکی یا رسوبات .
- ۱۱ - حساسیت نسبت به تغییرات فیزیکی ، شیمیائی و بیولوژیکی و فعل و انفعال با سایر مواد محلول آلی و معدنی در محیط آبی .
- ۱۲ - احتمال ایجاد لک یا سایر تغییراتی که موجب کاهش ارزش بازار منابع میشود ، مثلا در ماهی ، صدف ها و غیره .
- ب - خصوصیات محل تخلیه و محیط زیست دریائی پذیرنده
-

- ۱ - خصوصیات آب نگاری ، هواشناسی ، زمین شناسی ، زیست شناسی و موضع نگاری تخلیه .
- ۲ - محل و نوع تخلیه (ریزشگاه ، کانال ، مجرا و غیره) و رابطه آن با سایر مناطق مانند مناطق با مطلوبیت خاص ، مکانهای تخم ریزی و پرورش ماهی و ماهیگیری ، محل های زندگی صدف ها و منابع قابل بهره برداری .
- ۳ - میزان دفع در زمان مشخص ، مانند مقدار در روز ، در هفته و در ماه .
- ۴ - میزان ترقیق اولیه در محل تخلیه به محیط زیست دریائی پذیرنده .
- ۵ - هرگونه روش بسته بندی و جادهی .
- ۶ - خصوصیات انتشار از قبیل اثرات جریانات ، جذر و مد و باد بر حمل و نقل افقی و اختلاط عمودی .
- ۷ - خصوصیات آب ، مانند درجه حرارت ، پهاش ، شوری ، طبقه بندی ، شاخص های اکسیژن آلودگی - اکسیژن محلول ، اکسیژن خواهی شیمیائی ، اکسیژن خواهی بیوشیمیائی - ازت موجود در

اشکال آلی و معدنی شامل آمونیاک ، مواد معلق ، سایر مواد مغذی و باروری .

۸ - وجود و اثرات سایر تخلیه‌هایی که در محل تخلیه مورت گرفته‌اند مانند ، میزان فلزات سنگین زمینه و مقدار کربن آلی.

ج - فراهم بودن تکنولوژیهای فزولات

روش‌های کاهش فزولات و تخلیه پساب‌های صنعتی و فاضلاب شهری باید با توجه به فراهم بودن و امکان پذیری موارد زیر انتخاب شود.

۱- فرآیندهای تصفیه جانشین ،

۲ - روش‌های استفاده مجدد یا امحاء ،

۳ - روش دفع روی زمین، و

۴ - تکنولوژی‌های کم ضایعه مناسب .

د - شرایط و ملاحظات عمومی

۱ - اثرات احتمالی بروسائل رفاهی ، مانند وجود مواد شناساوری

و به گل نشسته ، کدورت ، بوی ناخواسته ، تغییر رنگ و کف .

۲ - اثرات بر بهداشت انسان از طریق اثر آلودگی بزموجودات

دریائی خوراکی ، آبهای مورد استفاده در شنا ، حواس و غیره .

۳- اثرات بر اکوسیستم‌های دریائی علی‌الخصوص منابع زنده ،

گونه‌های در معرض خطر و زیستگاههای حساس .

۴- اثرات احتمالی بر سایر مصارف دریا مانند لطمه به کیفیت

آب برای مصرف صنعتی ، خوردگی سازه زیر آب ، تداخل مواد شناوری

بعمليات کشتیرانی ، تداخل با ماهیگیری یا کشتیرانی از طریق ته

نشست فزولات یا اشیاء جامد روی کف دریا و حمایت مناطق حاشی

اهمیت خاص برای منظوره‌های علمی و حفاظتی .

بسم الله

تعیین کیفیت آب

معیارها، رهنمودها و استانداردها برای مصارف گوناگون آب

I
I
I
I

بر اساس اطلاعات موجود

و درک وضعیت محیط زیست

برنامه ها و تدابیر عملیاتی با اولویت را تهیه نمایید

I
I
O
I
I

برنامه های عملیاتی را اجرا کنید

I
I
O

به نظارت آری اهداف مربوط به کیفیت آب برآورده شده؟
آدامه دهید

I
I
I

خیر

مقررات تخلیه منطقه ایویا محلی را بر حسب نیاز اصلاح کنید

I
I
I

برنامه ها و تدابیر عملیاتی را تهیه کنید

نمودار ۱ طرح مدیریت زیست محیطی

لایحه قانونی فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن پروتکل شامل ۱۶ ماده و سه ضمیمه آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ دوم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ب/

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر شایق نوری